

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXVII. (21)

No. (števil.) 3

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

18. januarja 1968

Svoboda edina rešitev

Svetovni tisk znova piše o Jugoslaviji. Pod naslovom „Čistke v jugoslovanskem komunizmu“ prinaša tisti del Titovega novoletnega govora, v katerem je pozval svoje komuniste, da morajo začeti novo leto z „odločnim ideološkim in političnim bojem proti tistim, ki zavirajo gospodarske reforme“, ker se mora partija „znebiti tistih, ki ne spadajo vanjo“.

Zahteva po čistki v partiji je pred tem prihajala do izraza tudi v raznih partijskih forumih. Tako je vodstvo slovenske partije o teh problemih razpravljalo že 14. novembra na osmi plenarni seji CK ZKS. O njej je bilo zapisano, da je bila „dokaj ustvarjalna in neredko tudi polemična“ ter da so „nekateri razpravljali kritično obravnavali razne demoralizatorske in demobilizacijske ocene reform, izvirajočih iz neznanja, včasih pa tudi iz zlonamer-nih nagibov s težnjami, da bi demobilizirali osnovne nosilce reforme-neposredne proizvajalce v delovnih organizacijah“.

CK ZKJ v Beogradu je napovedal odločno nastopanje proti nasprotnikom gospodarske reforme in kritikom partijske politike v sklepu, ki ga je sprejel na osmem zasedanju dne 23. novembra. V njem pravi: „Zveza komunistov ne more tolerirati ravnanja in postopkov posameznih svojih članov in izvoljenih funkcionarjev, ki nasprotujejo politiki ZKJ in socialističnim normam, ki temelje na samoupravljanju in delitvi po rezultatu dela. V Zvezi komunistov ne more biti mesta tistim ljudem, ki namesto napredne politične aktivnosti razvijajo šovinizem in demagogijo in destruktivno delujejo proti samoupravljanju in reformi.“

Čiščenje v partiji je zagovarjal tudi tajnik izvršnega odbora ZKJ Mijalko Todorović v televizijskem govoru dne 4. decembra 1967 v proslavo 30-letnice, odkar je Tito postal generalni tajnik partije. V govoru je naglašal, da se te dni začenja partija pripravljati na svoj IX. kongres. Priprave bodo predvsem v uresničevanju nalog družbene in gospodarske reforme, se pravi v ne-pretrganem in nespravljenem idejnem in političnem boju s silami in tendencami, ki poskušajo zaustaviti naš socialistični razvoj ali ga odkloniti z demokratske samoupravne smeri... Med to preobrazbo ZKJ bodo odpadli iz njenih vrst vsi tisti, ki so se po naključju ali s posebnimi računi znašli v naši organizaciji ali ki so jih trdo življenje tega prehodnega razdobja, oblast, denar, številne težave ipd. birokratizirale, demoralizirale, zastrašile in ločile od revolucionarne akcije in ciljev.“

Tito sam je nato čiščenje napovedal na enem od beograjskih partijskih sestankov z zatrdilom, da so „sovražniki partije v organizaciji mnogo bolj nevarni, kakor pa zunaj nje“. Zadnja njegova napoved čistk v partiji je pa v izjavi glavnemu ravnatelju beograjske televizije Zdravku Vukoviću z dne 29. decembra, pripravljeni za novoletno voščilo. V njej je Tito zlasti poudarjal važnost priprav na deveti partijski kongres, ki morajo iti v to smer, da bodo „partijo očistili vseh tistih, za katere v njej ni prostora“. V Zvezi mora biti po Titu „enotnost akcije“.

Minilo je komaj dobrih deset dni, odkar je Tito odredil čistko v partiji, pa je kontrolna komisija ZKJ že lahko objavila javnosti, da je čistka v partiji že v polnem teku in da je zadela nad 400 komunističnih funkcionarjev. Tem bodo gotovo sledili še drugi, kajti nosilci novega družbenega razreda v Jugoslaviji ne izbirajo sredstev, kadar so v nevarnosti pridobljeni politični in gospodarski položaji. Ohranitev privilegirane stanja, ki ga je ustvarila komunistična diktatura svojim nosilecem, je namreč sedaj njihov glavni program.

Toda že danes je gotovo, da te čistke rešitve in ozdravitve ne bodo prinesle ne partiji, ne državi in ne ljudstvu, ker partijski vodilni funkcionarji segajo po vseh drugih sredstvih, samo ne po edinem zdravilu, to je svobodi.

MED GRMENJEM TOPOV TIPANJE ZA MIROM

V Vietnamu se bijejo hudi in krvavi boji. Ameriško letalstvo vsak dan odhaja na bojne polete ter bombardira v Severnem Vietnamu vojaške in industrijske objekte, prav tako pa podpira tudi kopensko vojsko v njenem nastopanju proti južnovietnamskim komunističnim gverilcem ter oddelkom redne severnovietnamske vojske. Zadnje dni je ena od ameriških čet po nesreči zašla v komunistično zasedo ter je utrpela velike izgube. Od 103 mož je bilo 16 mrtvih, 56 ranjenih, 7 jih pa pogrešajo.

Te dni je več komunističnih gverilcev napadlo 5 južnovietnamskih vasi ter je po njih sproščalo svoje sadistične krvoločne orgije. Pobjali so nedolžne ljudi, žene in otroke, ter požigali njihove domačije. Nad 200 hiš je zgorelo. Zadnji teden so komunisti izvršili več drznih napadov. Tako so npr. z višinskih položajev s težkimi raketami obstreljevali ameriško oskrbovalno bazo v bližini Da Nanga. Hudi boji so bili tudi južno od Sajgona.

Zlasti v zadnjih dnevih so komunisti izvršili najmanj deset silovitih napadov s strahotnimi žrtvami: 2783 mrtvih. V rokah Mekonga so komunisti začeli za vojaške operacije uporabljati celo 18 letne fantiče.

Nad 250 ameriških lovcev-bombnikov že več dni silovito obsipava z granatami kolono 6 do 8000 kamionov, s katerimi Severni Vietnamci po področju Laosa vozijo v Južni Vietnam vojsko in strelivo. Ta ogromna pošiljka vojske in orožja napoveduje, da Vietcong ter Severni Vietnam pripravljata veliko ofenzivo. Država Laos je nevtralna, toda velik del njenega področja imajo v oblasti komunistični gverilci Pathet Lao, ki podpirajo Severni Vietnam ter njegove gverilce v Južnem Vietnamu.

Sredi grmenja topov na bojiščih in krvavih bojih na vseh straneh so pa v teku akcije, da bi pripravili Severni Vietnam do mirovnih razgovorov. Zanje je bilo podanih več osnov.

Veleposlanik Severnega Vietnamu v Indoneziji je zunanjemu ministru Maliku izjavil, da bi bil Severni Vietnam pripravljen na mirovne razgovore, če bi Amerikanci prenehali z letalskimi napadi. Severnovietnamski zunanji minister Nguyen Duy Trinh je v novoletni izjavi tudi dejal, da bi bil Severni Vietnam pripravljen začeti mirovne razgovore, če bi Amerikanci ustavili letalske napade ter vojaške akcije na bojišču. V samem Južnem Vietnamu so papeževu mirovno akcijo podprli tamošnji katoliški škofje ter so katoliškim vernikom odredili molitve za mir.

Ameriški zun. minister Dean Rusk je skrbno preučeval, v koliko so iskrene

ne izjave severnovietnamskega zunanje-ga ministra o pripravljenosti za mirovne razgovore in če tudi tokrat niso samo propagandni manevar za varanje ameriške in svetovne javnosti.

Zanimivo je, da je komunistična Kitajska napela vse sile, da prepreči začetek mirovnih razgovorov. V Hanoi je odposlala svojega odposlanca z izrecnim naročilom, da mora storiti vse, da do razgovorov o prekinitvi sovražnosti v Vietnamu ne pride.

Kako močan vpliv ima komunistična Kitajska v tem delu sveta, jasno dokazuje primer Kambodje. Vlada te države princ Norodom Sihanouk je pred časom presenetil svet. Javnost s svojim izpadom proti vietnamskim komunističnim gverilcem, ki se pred Amerikanci zatekajo v varno zavetje na področje Kambodje. Amerikanci so ponovno načeli vprašanje, naj bi jim vlada Kambodje dovolila, da komunistične vietnamske gverilce lahko preganjajo tudi na njenem državnem področju. Pa je bil vladar te države vedno proti temu. Pred dnevi je pa izjavil, da bo Amerikancem dovolil, da bodo lahko nastopali proti pobeglim vietnamskim komunističnim gverilcem tudi v Kambodji. Na pritisk iz Hanoja in Pekinga je princ Norodom Sihanouk dal takoj nasprotno izjavo, da je preprečil vsako pozitivno rešitev te ameriške zahteve v razgovorih z Johnsonovim osebnim odposlancem Chester Bowlesom, ameriškim veleposlanikom v Indiji.

Neposredno pred njegovim prihodom v Phnom Penh je princ Norodom Sihanouk izjavil, da ima „vezane roke“, kajti, da je postavljen „med komunistični meč in ameriško steno“.

Južnovietnamski predsednik Nguyen Van Thieu je ob vseh teh glade pripravljenosti Severnega Vietnamu za mirovne razgovore izjavil, da je treba biti tu zelo previden, da ne bi te akcije komunisti začeli samo zato, da bi svojega nasprotnika uspravili, da bi samo pridobili na času in se še bolj utrdili ter okrepili. Razgovore je treba začeti šele tedaj, ko bo tudi nasprotna stran pokazala resno pripravljenost za mir. Drugače je pa treba udariti kačo po glavi ter je ne prijemati samo za vrat. S tem je južnovietnamski predsednik hotel povedati, da je treba udariti po sami Kitajski, ker je ona tista kača, ki postaja nevarna ne samo azijskim državam, ampak vsemu svetu.

Previdnost v morebitnih razgovorih je svetoval tudi britanski zun. minister George Brown, ko se je po obisku v Tokiu ustavil tudi pri Rusku v Washingtonu.

Kitajci groze Titu z atentatom

Josip Broz-Tito, nosilec komunistične diktature v Jugoslaviji, je znova na potovanju. Tokrat je v Aziji. Dne 13. t. m. je s svojim spremstvom priletel z letalom iz Lahore v Karači v Pakistan. Tu ga je sprejel pakistanski predsednik Mohamed Ayub Khan. Z njim je imel Tito več razgovorov, se udeležil raznih slavnosti in pojedini, ki so jih pripravili njemu na čast, ter med drugim obiskal tudi tovarno, v kateri dela več inženirjev iz Jugoslavije.

Med svojim bivanjem v Pakistanu je dal Tito več političnih izjav. V njih je v glavnem ponavljal komunistično zahtevo, da morajo Amerikanci prene-

hiti z bombardiranjem v Sev. Vietnamu ter se umakniti sploh iz Južnega Vietnamu. Skrbno je pa pazil, da se s kako izjavo ni zameril Indiji ter zato nikdar ni omenjal spornega vprašanja province Kašmir, ki med obema državama še vedno ni rešeno.

Med kratkim Titovim bivanjem v Aziji je predviden tudi njegov obisk Kambodji, za katero se Severni Vietnam in komunistična Kitajska trudita, da bi jo z ustrahovanjem obdržali na svoji strani. Vlada Kambodje prine Norodom Sihanouk je 13. t. m. izjavil, da je njegova policija odkrila zaroto proti Titu. Skupina Kitajcev da je pripravljala atentat nanj ob njegovem prihodu v Phnom Penh. Policija je aretirala štiri Kitajce ter jim zaplenila štiri zaboje z ročnimi granatami in radiotelefonskimi aparati. Po mestu so komunisti raztrosili tudi letake, v katerem nastopajo proti Titovemu obisku, prince Norodoma Sihanouka pa proglašajo za ameriškega in Titovega lakajja.

Policija v Kambodji je 16. t. m. odkrila nove zaloge orožja, ki so ga pripravili komunisti za atentat na Tita ter tudi na vladarja Kambodje ob njunem obisku znanih budistiških templjev v kraju Angkor Wat. Za varstvo Tita v Kambodji je že pred dnevi prislo iz Pakistana tudi več članov njegove osebne straže.

I Z T E D N A V T E D E N

Perujska policija je ob preizkavi prostorov kom. lista La Unidad odkrila velike zaloge orožja, streliva, bomb, propagandnega gradiva ter komunistične načrte za organiziranje kom. gveril po mestih. V zvezi s tem odkritjem je policija zaprla v mestih Lima in Trujillo ter v prov. Tumbes nad 150 komunistov. Perujska policija je mnenja, da je sedaj prišla na sled kom. organizaciji, ki je pripravljala istočasno komunistične gverilske nastope v Peruju, Boliviji in Čilu.

Čilska vlada vztraja pri svoji odločitvi, naj bi spore glede preliva Beagle razsodila britanska krona. Argentinska vlada s tem predlogom ne soglaša in zahteva ali nadaljevanje direktnih razgovorov ali pa razsodbo Mednarodnega sodišča v Haagu.

Castro je 12. t. m. ob zaključku mednarodnega kulturnega kongresa izjavil, da je pripravljen izpustiti na svobodo kakih 100 protirevolucionarjev za izročitev posmrtnih ostankov dr. „Che“ Guevare. Bolivijski predsednik general Barrientos je tako ponudbo označil za odvratno, ker s svobodo ni mogoče mešetariti in je tudi ni mogoče prodajati za sovjetske rublje.

NATO ima sedaj svojo večnarodno mornarico. Sestavljajo jo: severnoameriški rušilec Holder, britanska fregata Brighton ter rušilec: holandski Holanda in norveški Narvik.

V rimski kuriji je papež te dni izvršil nove spremembe. Kardinal Egidij Vagnosi, biv. apostolski nuncij v ZDA, je postal vatikanski finančni minister. Kardinal Angel dell'Acqua, ki je doslej vodil vatikansko gospodarstvo, je postal rimski generalni vikar. Ta je pa bil imenovan za kanclerja rimske kat. Cerkve. Dne 15. t. m. je v Vatikanu nastala znova sprememba. Odstopila sta 81-letni kardinal Gustavo Testa kot prefekt kongregacije za vzhodno Cerkev ter 88-letni kardinal Benedetto Aloisio Masella kot prefekt kongregacije za svete zakramente. Obe kongregaciji sta takoj dobili nova prefekta. S papeževu odredbo je postal prefekt kongregacije za vzhodno Cerkev kardinal Maksimilijan Fuerstenberg, Holanec, prefekt kongregacije za svete zakramente je pa kardinal Francis Brennan iz ZDA.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Vrnitev predsednika republike

Predsednik republike gral. Juan Carlos Onganía se je v ponedeljek 15. t. m. vrnil s počitnic, ki jih je s svojo družino preživel na jugu republike. Istega dne so se vrnili v Buenos Aires tudi ministri njegove vlade. Iz Urugvaja zunanji minister dr. Nicanor Costa Méndez ter minister za gospodarstvo dr. Krieger Vasena. Oba sta imela več razgovorov z vodilnimi urugvajskimi političnimi osebnostmi. Tako zlasti zunanji minister z urugvajskim predsednikom dr. Jorge Pacheco Arecom. Notranji minister dr. Borda je prebil počitnice v Córdoba.

Dr. Krieger Vasena je po vrnitvi časnikarjem izjavil, da bodo tudi to leto obdržali v veljavi določilo, da bo mogoče zviševati prejemke samo v enaki višini kakor lani. Glede izvoza argentinskega mesa je dejal, da je italijanski minister za zunanjo trgovino senator Giusto Tolloy ob sklenitvi novega trgovinskega dogovora med Argentino in Italijo zagotovil povečane pošiljke argentinskega mesa za Italijo, obenem je pa izjavil, da bo Italija v Evropski gospodarski skupnosti zahtevala večji uvoz argentinskega mesa v države te skupnosti.

Državni proračun za leto 1968

Vlada je objavila zakon o državnem proračunu za leto 1968. Izdatki so predvideni s postavko 948.295.5 milijonov pesov višina dehodkov je pa določena s 899.783 milijonov pesov. Deficit zna-

Na Siciliji je potres v nedeljo, dne 14. t. m., povzročil na goratem področju meja province Tropani, Palermo in Agrigento veliko materialno škodo. Več mest je porušeni in pod razvalinami je našlo smrt več sto ljudi.

V Boliviji se je v mestu Uyuni južno od prestolnice La Paz uprl proti vladi krajevni polk. Vladi zvesti polk je upornike premagal ter vzpostavil red in mir. V izjalovljeni upor sta zapleteni Nacionalistično-revolucionarno gibanje biv. predsednika dr. Paz Estenssora in Revolucionarna stranka nacionalistične leve bive. podpredsednika komunističnega Lechina.

Ameriški Suveryor VII. je 9. januarja brezhibno pristal na Luni v bližini žrela ognjenika Tiča. Takoj po pristanku je začel oddajati dobre slike. S svojimi tehničnimi napravami je satelet tudi izkopal 30 cm dolgo luknjo.

Mika Špiljak, predsednik Titove zvezne vlade, je po 45 minutni avdienci dne 10. t. m. pri papežu izjavil, da „spoštuje plemenite papeževe napore za preprečitev vojne, ki bi predstavljala nesrečo za ves svet.“

V Moskvi so obsodili štiri razumnike, češ, da so bili v zvezi z rusko emigracijo ter so delali na spremembi sedanega komunističnega sistema. Jurij Galanskov, muzejski uradnik, je dobil 7 let, Aleks Ginzburg 5 let, Aleksij Dobrovoljski 2 leti in Vera Laskova eno leto. Nečak biv. sovjetskega zunanje-ga ministra Litvinova Maks Litvinov je v Moskvi izjavil, da predstavlja ta najnovejši sovjetski proces proti razumnikom „lov na coprnce“, s katerim se Sovjetska zveza vrača v Stalinsve čase največjega preganjanja in največjih čistk.

Liberalna stranka v Avstraliji je določila senatorja Johna Gortona za 19. predsednika avstralske vlade in to kot naslednika v morju izginulega Harolda Holta.

Izrael in Združena arabska republika sta si izmenjali vojne ujetnike. Izraelci so izročili Egiptanom 4.500 ujetnikov, Združena arabska republika pa 16 izraelskih vojakov. Med temi je bilo več letalcev. Med Izraelom in Jordanijo je prejšnji teden prišlo ob Jordanu do ponovnih obračunavanj z avtomatskim orožjem.

Ša 48.500 milijonov pesov, kar je za 50% manj, kakor v proračunu za leto 1967, ko je dosegel višino 96.000 milijonov pesov.

Največji izdatki v državnem proračunu so določeni za razvoj gospodarstva, t. j. za izvajanje javnih del in sicer znašajo 363.425.3 milijone pesov; na drugem mestu so krediti za kulturo in izobrazbo v višini 133.027.3 milijonov pesov; izdatki za narodno obrambo so šele na tretjem mestu ter je zanjo določen kredit 113.743.1 milijonov pesov. V odstotkih povedano je za javna dela določenih 37%, za kulturo in vzgojo 14% in za narodno obrambo 12% vseh državnih izdatkov.

Zakon o državnem proračunu predvideva tudi ustanovitev drž. sklada za naložbe. Glavna državna blagajna bo po novem proračunu letos dala državnim gospodarskim podjetjem na razpolago samo 93.400 milijonov pesov.

Za kritje izdatkov so se povišale razne davke. Tako se je nafta podražila za 65% ter stane sedaj 1 liter navadne nafte 33 pesov, posebne pa 38 pesov. Zaradi zvišane cene nafte so se zvišale vozovnice na omnibusih in kolektivnih ter je sedaj najcenejša vozovnica 12 pesov. Zvišanje cene za elektriko in plin znaša 6%. Podražil se je tudi tobak, zvišali so cene taksisti in gotovo bo prišlo še kako drugo povišanje.

La Nación, drugi največji list v Argentini, je te dni praznoval 98-letnico svoje ustanovitve.

ŽENA IN NJEN SVET

Anica Kralj

Jeklene verige niso vedno najtežje

Kraljestvo matere in žene je dom. Če vlada v njem s pametjo in ljubeznijo, je za družino pravi dar božji, če se pa prepusti slepi sebični ljubezni, ki duši in uničuje življenje moža in otrok, je pa za nje nesreča in končno tudi zate.

Pri vsakem primeru, kjer ženska z močno, premočno roko vlada v družini, bi lahko našli razlog kako in zakaj je do tega prišlo. Največkrat je kriv mož, ki ni znal, ali si ni upal o pravem času biti mož, in je pozneje „zaradi ljubege miru pustil, da je ona mislila za oba. Pogostokrat se pa to zgodi, ker med njima ni bilo prave ljubezni.

Tiranij je več vrst: lahko je glasna, lahko pa tudi tiha, navidezno celo sladka in mehka, podtalna. Prvi se lažje zoperstavimo, drugi pa mnogo težje.

Ni treba poudariti, da ima žena ali mati sto strun, na katere lahko udari, da ji mož ali otroci ugodijo, saj jo imajo radi. A prav to, da se ona poslužuje strune ljubezni za utešenje svojih želja in volje — je neodpustljiv greh, katerega posledice bodo morda nosili otroci še tedaj, ko bo ona že davno v grobu.

Upamo, da večina takih vladaric ravna krivično ne da bi se popolnoma tega zavedala. Morda ni pri možu našla dovolj ljubezni, zato jo išče pri otrokih, jih hoče zase. Največkrat si hoče prisvojiti sina.

Zgledov za to trditev je veliko, več kakor si navadno predstavljamo.

Mladenič, star osemindvajset let, toži: „Rad bi kam šel na počitnice, pa ne morem nikamor, ker moji materi ni prav, če kam grem. Tako ji je hudo, da jo ob vrnitvi najdem vedno bolno.“

Vsak psiholog bi ta primer takoj razložil.

Mati o sinu: „Kaj bo hodil zvečer okoli, saj ima doma vse, kar hoče. Zunanaj je slaba družba, se bo skvaril in potrošil denar. In pa — današnje ženske — saj veste! Ne bi marala, da bi ga katera vlovila.“

Sin petintrideset let star: delaven, inteligenten s srednješolsko izobrazbo. To bi bil krasen oče za mlado družino! Pa je sam. Žalostno gleda na skupino kričečih otrok.

„Zame je prepozno, da bi se poročil,“ reče žalostno. „Ko sem si izbral dekle, je moja mati ni marala. Vedno se je bala, da me bo izgubila. Če se nisem vrnil pred nočjo domov, je bil v hiši drugi dan molk. Zato sem začel ostajati doma, zapustil sem družbo, kupoval knjige in revije. Vrgel sem se v delo. Delal sem, kolikor so mi dale moči. Danes sem bogat — a sam! Mater sem pred kratkim pokopal. Na samoto

sem se navadil,“ je končal svojo zgodbo. Pravijo, da išče tolažbo v pijači. Žalostno!

In če pomislimo, da je imela ta mati moža. Živela je svoje polno življenje. Poročila je hčerke. Po moževi smrti je hotela imeti do konca še sina zase.

Ali se je kdaj zavedala, kako v svoji sebičnosti in oblastiželjnosti posega v življenje drugega človeka, ki mora iti svojo pot? Čudno je to, da med take zaslepljene matere spada velikokrat na zunanjo pobožne ženske in uglačene gospe. Kako jim neki zvenijo na ušesa besede: ...zapustil boš očeta in mater?

Ljubosumnost igra pri takem ravnanju veliko vlogo. „Ena druga ga bo imela? Ne, tega ne! Želja popolnoma posedovati svojega otroka — ta greh je bolj pogost, kakor si mislimo. Najhuje je to, da oba trpita. Kajti sin ljubi mater in je neče raniti, na drugi strani pa čuti v sebi sile, ki ga vodijo na zdrava, normalna pota iz katerih raste novo življenje.

„To trpljenje pomešano z jezo izraža stara istrska narodna pesem:

„Mučte, majko, mukom zamuknula,
Vi ste meni svemu tomu kriva,
Da ni ona ljuba moja bila;
Prekleta je vsaka taka majka,
Ko omrazi milo ter i drago,
Neka ljubi ča je komu drago.“

Neki znanstvenik piše, da je materina diktatura „hujša od vsake politične“. Res, politična preneha s padcem tirana, otrok matere-tiranke pa je navadno že uničen, ko mati umre. Samo z močno voljo in pa z dolgo prevzgojo se tak sin, taka hči lahko postavi na lastne noge.

Med latinskimi narodi je takih mater veliko, zdaj morda manj, ker je mladina bolj samostojna. Vendar se o tem v Italiji veliko piše. Pojav imenujejo „il mammismo“. Trdijo, da je najpogostejši med materjo in sinom.

To premišljevanje je morda čudno in marsikateri čitateljci se bo zdelo pretirano, a žal ni. Napisano je pa z željo, da bi se pravočasno preprečilo tako ravnanje pri materah, ki imajo še majhne otroke. Nevarnost za take zablode še vedno obstoja, ker otrok je v družini manj kot včasih in ker niso redki sinčki-edinčki.

Resnična mati ve, da ji je otrok bil dan zato, da mu pomaga na lastne noge, in da ga, potem ko je izpolnila svojo dolžnost, prepusti življenju.

Ko je otroka duševno in telesno pripravila za vstop v življenje, preostane ji samo še to, da ga priporoči Bogu.

BRALI SMO

Boj v Jugoslaviji

Veliki ameriški listi International Herald Tribune, The New York Times in The Washington Post so dne 2. januarja prinesli pod gornjim naslovom poročilo svojega beograjskega dopisnika o njegovi presoji sedanjega političnega položaja v Jugoslaviji v zvezi s Titovo napovedjo čistk v komunistični partiji.

Predstavnik teh listov gleda na položaj v Jugoslaviji takole:

„Predsednik Tito je javno potrdil notranje boje med jugoslovanskimi komunisti, ko je zagrozil, da bo izvedel čistko med konservativnimi nasprotniki nedavnih gospodarskih reform. Ker je Tito smatral za potrebno to storiti, to pomeni, da imajo leto in pol po odstranitvi bivšega šefa tajne policije Aleksandra Rankovića njegovi pristaši še vedno veliko moč v državi.

Amerikancem, ki so navajeni gledati na Jugoslavijo kot običajno komunistično državo, se morda zdi čudno Titovo priznanje, da ima nasprotnike v svojih lastnih vrstah. Toda, kakor je nedavno izjavil prof. Benjamin Ward s kalifornijske univerze, današnja Jugoslavija je mnogo bolj demokratična, kakor je Sovjetska zveza ter je beograjski politični sistem mnogo bolj podoben tistemu v Mehiki kakor v Moskvi.

Mnogi Jugoslovani na srednjih in visokih položajih državnega vladnega in političnega življenja ne skrivajo, da nasprotujejo gospodarskim in drugim spremembam v državi. In sposobnost

teh nasprotnikov za sabotiranje reform je bila povod za Titovo grožnjo.

Naraščajoča neodvisnost jugoslovanskih republik je deloma rezultat napevosti med različnimi narodi te države, vendar je pretiran pomen očitkov v manj razvitih področjih, ki hočejo, da bi bogatejšje republike pomagale njihovemu gospodarskemu razvoju. Vse to močno služi konservativnim demagogom za njihove trditve, da je edina pot za odpravo sedanjih težav v preprečitvi sprememb.

Kar tiče svobode govorenja in gospodarskega razvoja, je Jugoslavija danes najbolj demokratična država od tistih, ki jim vladajo ljudje, ki sebe smatrajo za komuniste. Kljub svojim težavam ostaja zgled drugim komunističnim državam, ki se hočejo izmotati iz še večjih težav, katere jim povzročajo sistemi, ki so še vedno stalinistični.

ZBORNİK SVOBODNE SLOVENIJE ZA LETO 1968

JE V TISKU

Cena Zborniku še ni določena, ker ni še dokončno znan obseg knjige. Zaradi visokih stroškov za izdajo take knjige bo naklada omejena. Zato prosimo vse, ki se za to knjigo zanimajo, da se prijavijo pri stalnih zastopnikih in jo naročijo.

Prednaročniki v Argentini naj plačajo v prijavi do konca januarja 1968 na račun 1.000 pesov. Ob prevzemu pa bodo doplačali razliko do znižane pred-

2.200.000 nas je

Slovenski časnikar France Seunig, predvojni urednik gospodarskega dela tedanjega dnevnika Jutra je za kulturno prilogo Dela z dne 31. decembra 1967 napisal razpravo o rasti Slovencev. V njej ugotavlja, da je sedaj vseh Slovencev doma in v svetu 2.200.000.

Do te ugotovitve je prišel takole:

Statistični strokovnjaki so izračunali, da se bo sredi januarja t. l. rodil 1 milijon 700 tisoč prebivalec Slovenije, ki je od vseh jugoslovanskih republik etnično najbolj kompaktno naseljena republika Jugoslavije. S prihajanjem delavcev iz Hrvaške in Srbije se število Hrvatov in Srbov sicer nekoliko zvišuje, toda samo za kakih 5%. Zato je mogoče trditi, da je Slovenija imela sredi januarja 1.700.000 prebivalcev. Od tega je bilo Slovencev 1.615.000.

Primerjava s podatki iz treh povojnih popisov prebivalstva daje tole sliko:

	Število vseh prebivalcev	Od tega Slovencev
1948	1.439.000	1.376.900
1953	1.504.400	1.446.700
1961	1.591.500	1.522.200
1968	1.700.000	1.615.000

Gornja tabela pokazuje, da je prebivalstvo Slovenije od leta 1948 naraslo za dobrih 260.000, število Slovencev pa za dobrih 238.000. V drugih republikah se v tem času število Slovencev ni dosti spreminjalo. Leta 1961 jih je bilo 69.000. Od tega na Hrvaškem 39.000 in v Srbiji 20.000. Iz teh podatkov izhaja, da živi sedaj v Jugoslaviji 1.700.000 Slovencev.

Izseljevanje Slovencev do 1. svetovne vojne

Po popisih prebivalstva je slovensko narodnostno ozemlje leta 1857 štel

...Po Leninovi „morali“ je dovoljeno vsako sredstvo, če le pomaga uvajati komunizem, teoretično nekakšno idealno stanje, v praksi pa neomejena oblast komunistične partije. Za doseg komunizma je dovoljena vsaka sleparija in vsako nasilje. V času „popuščenja napetosti“ in „mirne koeksistence“ prevladuje sleparjenje, v času vojne in revolucije nasilje. Politična policija je izvrševalec obeh politik v imenu Partije, pisane z veliko začetnico.

Dr. Ljubo Sirc v poglavju svojih spominov „Svoboda po kapljicah“, Zbornik Svobodne Slovenije za 1968, ki je v tisku.

1.459.000 prebivalcev — Slovencev in drugih narodnosti. Do konca leta 1913 se je to število dvignilo na približno 2 milijona. V tem obdobju je znašal naravni prirastek 728.000, dejansko pa je bil samo 550.000, tako, da predstavlja razlika 178.000 presežek izseljevanja nad priseljevanjem. Samo na Kranjsko odpade od te razlike 150.000, odkoder se je razen Prekmurja izseljevalo največ ljudi v ameriške države. K tem podatkom je treba dodati še podatke za Primorje, ki izkazuje za to dobo pozitivno razliko 62.000 zgolj zaradi priseljevanja v Trst. Iz Primorske brez Trsta pa se je približno 70.000 oseb več izselilo kot naselilo. Po gornjih podatkih se je od leta 1857 do 1914 izselilo 310.000 Slovencev.

Avstrijski popis iz leta 1880 je prvič ugotovil prebivalstvo po jezikovni pripadnosti. Tedaj je bilo na narodnem ozemlju Slovencev 1.600.000 ljudi. Od tega števila je bilo Slovencev 1.086.000. Zaradi izseljevanja se je do leta 1910 število Slov. povečalo le na 1.307.000 (10,2%), medtem ko je število Nemcev naraslo na 296.000 (38,4%) in Italijanov na 217.000. Pri tem je bilo najbolj prizadeto območje današnje Slovenije, ki je po avstrijski statistiki iz leta 1857 štel 1.102.000 prebivalcev in je do leta 1900 naraslo komaj na 1.268.000 in do leta 1910 samo na 1.321.000. Iz tega je razvidno, da je prebivalstvo Slovenije v 53 letih naraslo komaj za 219.000.

Izseljevanje med obema vojnama

Po popisu iz leta 1921 je jugoslovanski del slovenskega narodnostnega ozemlja štel 1.057.000 prebivalcev, t. j. nekaj manj kot leta 1910. Do zadnjega popisa v predvojni Jugoslaviji 1931 se je število povečalo le na 1.140.000. Izseljevanje se je tudi po prvi svetovni vojni nadaljevalo, toda ne več toliko v Ameriko kot v države Zahodne Evrope.

Slovenci po 2. svetovni vojni

V Jugoslaviji živi 1.700.000 Slovencev. Tem je prišteti še 100.000 Slovencev, ki žive na slovenskem narodnostnem ozemlju v Avstriji in Italiji. Podatki o številu Slovencev v posameznih državah na svetu se v glavnem nanašajo na cenvite. Pred leti so cenili, da živi zunaj slovenskega narodnega ozemlja 423.000 Slovencev. Če jih živi sedaj samo 400.000, potem pridemo do ugotovitve, da je vseh Slovencev sedaj 2.200.000.

Razdelitev Slovencev po svetu je po cenvitvah takale: V ZDA so jih pred leti cenili na 300.000, v Argentini 30.000, Kanada jih ima 20.000, Avstralija 22.000, Zahodna Nemčija 15.000 (sem niso šteti sedanji delavci), Francija 15.000, Avstrija brez južne Koroške 3.000 in v drugih državah še okoli 9.000.

Od skupnega števila Slovencev 2.200.000 jih živi v Jugoslaviji 78%, zunaj Jugoslavije pa 22%.

Titovi komunisti govore o miru, večina proračuna pa gre za oboroževanje

Zvezni izvršni svet v Beogradu je zvezni skupščini predložil v razpravo in odobritev jugoslovanski državni proračun za leto 1968. V njem so dohodki in izdatki proračunani na 1066 milijard starih dinarjev.

Član zveznega izvršnega sveta Alija Šukrija je dne 5. decembra pred zveznim zborom, zborom narodov in organizacijsko-političnim zborom navajal, da je proračun za 8.7% večji, kakor je pa bil proračun za leto 1967. Naglašal je, da so dohodki in izdatki izenačeni. Dohodki v zvezni proračun bodo prihajali takole: 28.2% od prispevkov osebnih dohodkov, 46.6% prometnega davka na malo, 22.4% od carin in 0.8% iz ostalih virov.

603 milijarde za vojsko

Proračunski izdatki za narodno obrambo se povečajo za 12.2% ter predstavljajo 6.02% vseh proračunskih izdatkov, kar znaša 30.156 st. din na prebivalca. Alija Šukrija je izjavljal, da je državni tajnik za narodno obrambo sicer zahteval še več, pa njegovi zahtevi niso mogli ugoditi letos, bodo pa o storili v proračunih za leto 1969 in 1970.

Za vzdrževanje zveznih organov odade v proračunu 4% vseh dohodkov.

Za Alijom Šukrom je branil postavke v proračunu za narodno obrambo. Brž tajnik tega resora Nikola Ljubičić. Med drugim je dejal, da v Jugoslaviji „postaja obramba sestavni del ne samo nacionalnega, ampak neposredno socialističnega družbenega interesa vsakega občana in vseh ožjih in širših delovnih ter družbeno-političnih združenj delovnih ljudi“.

Največji del izdatkov za narodno obrambo bo šel za modernizacijo kopenskih sil, za nabavo novih tankov, topov, novih inženjerskih sredstev ter sredstev za zvezo; letalstvo bo dobilo nekaj novih letal in vojna mornarica „uvaja sodobne tipe plovnih objektov“. Notranji minister Stijačić o „notranjih in zunanjih sovražnikih“.

Zvezni sekretar za notranje zadeve Radovan Stijačić je izdatke za svoj resor med drugim utemeljeval takole: „Proces preusmeritve milice na širše naloge v zvezi z javno varnostjo ne po-

teka brez težav. Za milico je bila prej značilna samo skrb za javni red in mir, zdaj pa gre za to, da bi prevzela del skrbi za zavarovanje ustavne ureditve družbenega premoženja in za osebno ter premoženjsko varnost občanov.“

Glede notranjih in zunanjih sovražnikov je dejal: „Nam vsem je dobro znano, da so in bodo še dolgo v državi in zunaj nje sile, ki se nočejo sprijazniti z našim socialističnim razvojem... Glavni nosilci skrivne in organizirane sovražne dejavnosti zoper našo državo so tuje obveščevalne službe in sovražni del emigracije. Prizadevajo si razvneti šovinizem, nacionalno nestrpnost in ekskluzivnost, ovirati gospodarsko in družbeno reformo ter zbiti podatke, pomembne za varnost in obrambo države. V zadnjem času, zlati pa po vojnem spopadu na Srednjem zehu, se je okrepila dejavnost obveščevalnih služb in emigracije. Takšni ovražni dejavnosti se naša družba postavi po robu le s samozaščito, potrebna pa je tudi dobro organizirana, kakovostna in materialno usposobljena varnostna služba.“

Nikezić brani kom. severni Vietnam in napada Amerikance

Državni sekretar za zunanje zadeve Marko Nikezić je imel v proračunski debati dolgo poročilo, v katerem je zagovarjal Titovo zunanjo politiko, ki je bila v vseh važnejših zunanje-političnih vprašanjih govem v skladu z zunanjo politiko Moskve. Zato je tudi Nikezić napadal Amerikance glede Vietnama ter zatrjeval, da je ključ za mirno rešitev v rokah ZDA „in da morajo zato ZDA „nedvoumno izraziti svojo pripravljenost, da — kot rezultat pogajanj — umaknejo svojo vojsko iz Južnega Vietnama ter se sprijaznijo z rešitvijo, ki si jo izbere ljudstvo samo, brez kakršnega koli tujega vmešavanja“. Po Nikezićevem zatrjevanju bi zato „neodvisni nevturalni, demokratični Južni Vietnam brez tujih čet in oporišč, za katerega se zavzema osvobodilna fronta, pomenil odgovor na mnoge probleme, ki povzročajo zaskrbljenost v jugovzh. Aziji pa tudi veseli.“

KOROŠKA

Dr. Tischler odšel v pokoj

Dne 31. decembra 1967 je odložil vodstvo Slovenske gimnazije v Celovcu dr. Joško Tischler, največji pobornik za njeno ustanovitev in njen desetletni ravnatelj.

Njegov odhod v zaslužni pokoj po trdem delu za najosnovnejše pravice slovenske narodne manjšine na Koroškem vsi Slovenci spremljajo z globoko žalostjo za vse njegove velike žr-

tve, ki jih je doprinal zanje, za vso borbo, s katero je odločno branil njihove pravice, za vse trpljenje, ki ga je za vse prevzemal na svoja ramena. Slovenci na Koroškem ne bodo nikdar pozabili, da je bil on tisti, ki jim je priporil dvojezične šole na Koroškem, da brez njega na Koroškem Slovenske gimnazije ne bi bilo. Ne bodo pozabili, da je z vsako akcijo za narodno in versko ohranitev slovenskih ljudi na Koroškem vedno povezano Tischlerjevo ime.

Tej zahvali Slovencev na Koroškem se pridružuje tudi Svobodna Slovenija ter dr. Tischlerju želi, da bi mu Bog naklonil še veliko let, ki naj jih preživi v sreči in zadovoljstvu in zdravju med svojim narodom na Koroškem, da mu bo s svojim idealizmom in pogumom ter vztrajnostjo neprestano vzgled dela za koristi slovenskega naroda.

Začasni vodja Slovenske gimnazije

Po odhodu v pokoj dr. Tischlerja, dosedanjega ravnatelja Slovenske gimnazije v Celovcu, je prevzel vodstvo tega zavoda do imenovanja novega ravnatelja, prof. g. dr. Pavle Zablantnik.

Smrt prošta Brandstätterja

Na novo leto je umrl po vsej slovenski Koroški dobro znani in priljubljeni dobrolski prošt Valentin Brandstätter. Njegov pogreb je bil 4. januarja ter ga je do zadnjega zemskega bivališča spremljal med številno duhovščino tudi celovski škof dr. Köstner.

Smrt iskrenega

hrvatskega prijatelja

Iz Zagreba smo dobili sporočilo, da je dne 7. decembra 1967 umrl v 74. letu starosti dr. Ivo Andrić, znani hrvatski katoliški javni delavec, pisatelj in skladatelj. Pokopali so ga dne 9. decembra na zagrebškem pokopališču Mirogoj.

Rajni dr. Andrić je bil pred vojno med drugim v Zagrebu glavni urednik knjižnih izdaj hrvatskega društva Sv. Hieronima, t. j. hrvatske Mohorjeve družbe. Komunisti obnovitve delovanja Sv. Hieronima niso dovolili, nakar so hrvatski katoličani ustanovili novo društvo za izdajanje knjig — Društvo sv. Cirila in Metoda. Glavni urednik knjižnih izdaj te družbe je bil zopet rajni dr. Andrić.

Dr. Andrić je bil iskren prijatelj Slovencev, med katerimi je osebno poznal vse vodilne osebnosti. Do Korošca ga je pa vezalo iskreno spoštovanje in prijateljstvo.

Naj počiva v miru, rajnikovi življenjski družici in vsem njegovim sorodnikom pa izrekamo iskreno sožalje.

(D. Andrića ne zamenjavati z Nobelovim nagrajencem Andričem. Op. ur.)

Novice iz Slovenije

Škofovsko posvečenje v Ljubljani

Posvetitev novoimenovanega ljubljanskega pomožnega škofa dr. Stanislava Leniča je bila v nedeljo 14. januarja ob štirih popoldne v ljubljanski stolnici. Posvečevalec je bil apostolski delegat, nadškof M. Cagna, soposvečevalca pa ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik in mariborski škof dr. Maksimilijan Držečnik.

„Malomaren odnos“. Na seji obeh zborov žalske občinske skupščine so med drugim „kritično ocenili malomaren odnos nekaterih delovnih organizacij, ker doslej še niso predložile analize in programa za prehod na 42-urni delovni čas“. Od 45 delovnih organizacij, kolikor jih je v občini, je novi delovni čas sprejelo samo sedem organizacij.

V Ptuj so do nedavna imeli še edino Kapschovo ročno telefonsko centralo, ki je več kot 60 let služila 200 ptujskim telefonskim naročnikom. Sedaj so dobili avtomatsko.

Sklad Borisa Kraigherja na ljubljanski univerzi je ob podeljevanju prvih štipendij „izredno talentiranim študentom iz delavskih in kmetijskih družin“ razpodeljal samo z nekaj nad 60.000 novih dinarjev, kajti na prošnjo vseučiliškega sveta nad 300 kolektivom, ki bi prihajali v poštev kot možni mecen, jih je odgovorilo samo 50, in od tega števila pozitivno le 26. Razpisanih je bilo 25 štipendij, zanje se je pa potegovalo 76 kandidatov.

V zvezi s podeljevanjem štipendij iz sklada Borisa Kraigherja je vseučilje ugotovilo, da se je med novinci, ki so prišli na univerzo v tem šolskem letu, število novincev iz Ljubljane in okolice nekoliko zmanjšalo in sicer na okoli 41% vseh novincev, ki so se vpisali na univerzo. Zmanjšanje znaša 4%. Letos pa je padlo tudi število novincev iz področij, iz katerih je že

V Slovenski kapeli, Ramón Falcon 4158, Buenos Aires, sta 13. januarja 1967 sklenila zakonsko zvezo ga.

TEODORA ŠULIGOJ
vdova PETANJEK

ALEKSANDER NELSON
FLEURY.

Poročil ju je g. dr. Alojzij Stare, za priči sta pa bila: nevesti njeno sestra ga. Bogomira Gregorčič, ženinu pa g. Rado Vasiljevič. Novoporočencema želimo vso srečo

v prejšnjih letih prihajalo na univerzo najmanj študentov. To velja predvsem za podravsko-pomursko in savsko-savinjsko področje. Iz Štajerskega, Dolenjske in Koroškega je letos na univerzi samo nekaj več novincev kot druga leta. Na splošno se je položaj glede dotoka študentov na univerzo poslabšal, ker 10.4% od predhodno prijavljenih akademikov ob rednem vpisu ni prišlo ne na univerzo. To dokazuje, da niso imeli zagotovljenih sredstev za študiranje.

V ljubljanskem študentskem naselju je vsako soboto od 21—1 po polnoči ples. Ta naj bi bil samo za študente. Zadnja leta, ko na plesu igrajo „beat ansambl“, je prihajala nanje tudi druga mladina, od katerih mnogi še niso končali osemletke. Do 1500 jih je prišlo. V kavarni študentskega naselja in na plesišču so se dogajali „čudni prizori“, kajti med tistimi, ki so plesali ali pa prišli samo poslušat „beat glasbo“, so bili tudi taki „skoraj še otroci, ki so prinašali s seboj steklenice z alkoholnimi pijačami, se opijanjali in počenjali nemogoče stvari“. Uprava študentskega naselja je spričo takih dogodkov sklenila, da so ti plesi samo za študente in zato vse, ki prihajajo nanje ob prihodu v naselje legitimirajo.

V Sloveniji so v letu 1967 pridelali 1960 ton hmelja. Pričakovali so, da ga bo za kakih 300 ton še več, pa so se ušli zaradi velike suše med zorenjem hmelja. HMEZAD, t. j. oddelek za zun. trgovino kmet. kombinata Zalec, je od pridelovalcev hmelja prevzel 2367 ton

hmelja. Skoro ves pridelek hmelja je bil prodan že v sezoni obiranja in to po ceni, ki je bila določena na osnovi večletnih pogodb. Istočasno s prodajo hmeljskega pridelka v letu 1967 je HMEZAD že prodal 2000 ton pridelka v naslednjih letih. Celo do leta 1973.

Konjunktura za hmelj pa sedaj ni ravno najboljša. V letu 1967 je bil pridelek hmelja v Zahodni Nemčiji izredno dober. Presežki hmelja pa seveda „akoj vplivajo na ceno in jo potiskajo navzdol. Ceno evropskemu hmelju seveda znižuje tudi konkurenca ameriškega hmelja.

Umrli so. V Ljubljani: Ivan Zdošek, upok., Anton Vovk, mizar v p. Zlatko Rihtarič, dimnikarski mojster, Vlado Rojec, prof. v p., Anica Rogac, abs. fil., Marija Balentin roj. Černetič, Alojzij Gosar, upok., Polde Nagode, Ivan Černe, Jožefa Argo roj. Kordiš, Herbert Wenske, Vera Tomšič, bančna uradnica, Veronika Baselj roj. Jerman, Tončka Velikanja roj. Trček, Vida Dimnik roj. Kersnik, Marija Valentinčič in Alojz Novak, žel. premikač v Dobruču, Mihael Tomec v št. Jerneju, Matjež Hren, pos. v Dražici, Franc Marlič, upok. v Tomačevem, Jože Počkaj v Velenju, Valentin Pogačnik, žel. upok. v Mariboru, Jože Kos, prof. v Šoštanj, Jože Zalokar, upok. v Jaršah, p. Joahim Kunšek, kapucin v Mariboru, Anton Štepic, dentist v Šoštanju, Franc Suhadolc v Borovnici, Anton Bajuk v Dražicah, Anton Stregar v Krškem, Marija Valentinčič roj. Barič v Novi Gorici, Leander Mlinar, strok. učit. v p. v Žirek, Franc Želko v Murski Soboti, Jože Lenart na Reki, Stane Sedej v Kozarjih in Jože Marko v Gunceljah.

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Vse nardčnike, ki so v zaostanku s plačilom naročnine za leto 1967, prosimo, da jo plačajo najkasneje do konca januarja tega leta. Potem bo uprava začela razpošiljati opomine, kar povzroča tako naročnikom kakor upravi nepotrebne stroške, upravi pa tudi še nepotrebno delo.

Osebnosti

Družinska sreča. V družini Maksa Noseta in njegove žene ge. Nade roj. Federuzi se je rodila hčerka. Pri krstu v Slovenski kapeli je dobila ime Klavdija Monika. Botra sta bila Jože Nose, ki ga je zastopal njegov oče g. Anton Nose, in gdč. Adela Federuzi. Otroka je krstil g. dr. Alojzij Stare. Družino Toneta Krošlja in njegove življenjske družice ge. Zelmire roj. Badarac so razveselili sinček Tonček. Sina so dobili tudi v družini akad. kiparja Franceta Ahčina in njegove žene ge. Milene roj. Jerebič; hčerko Veroniko Lucijo v družini Rudija Brasa in njegove žene ge. Cvete roj. Langus; sina Mihaela Angela v družini Jožeta Esih in njegove žene ge. Petrone roj. Rundo ter sina Ma-

ria Antona v družini Bojana Čebiron in njegove žene ge. Marte roj. Palma. Esihovega ter Čebironovega sinčka je krstil g. župnik Albin Avguštin v svoji župniji sv. Rite v Boulogne sur Mer. Srečnim družinam naše čestitke.

Poroka. V cerkvi Marije Pomočnice v Don Boscovem zavodu, Ramos Mejia, sta se 13. t. m. poročila Andrej Selan in gdč. Marija Mehle. Poročni obred s sv. mašo je opravil g. Janko Mernik, mlademu paru pa sta bila za priči: nevesti njen oče Lojze Mehle, ženinu pa njegova mama, ga. Pavla Selan. Mlademu paru ob vstopu v novo življenje iskreno čestitamo in želimo obilo sreče ter božje blagoslova.

Nov slovenski inženir kemije. Na tehnični fakulteti buenosaireske univerze je 28. decembra 1967 diplomiral za inženirja kemije Jernej Dobovšek, predsednik Društva slov. kat. akademikov v Buenos Airesu in biv. predsednik SPZ. Inž. Jerneju Dobovšku k zaključku študija na univerzi čestitamo in mu v poklicnem življenju želimo mnogo uspehov.

† Jože Zupančič. Iz Ljubljane je prišlo žalostno sporočilo, da so se dne 23. decembra 1967 s 75. leti iztekli dnevi življenja zglednemu slovenskemu možu Jožetu Zupančiču. — Rajni Zupančič je bil rojen 21. marca 1892. Živel je v

Ljubljani, kjer si je na Izanski cesti ustvaril lepo domačijo. Pokleno je bil železniški uradnik, v prostem času je pa bilo njegovo največje veselje vrtnarstvo. Tu je bil pravi strokovnjak in znan daleč naokoli. V poletnih mesecih je npr. s povrtino zalagal dvor na Bledu in Brdu. Rajni Zupančič je bil odločen krščanski mož, klen narodnjak in zvest pristaša Slovenske ljudske stranke, katere program je neustrašeno širil med železničarji ter tako tudi on pomagal, da se je stranka močno uveljavila tudi med njimi. Kot vnetega strankinega pristaša ga je osebnost poznal tudi rajni dr. A. Korošec.

Med ljudmi je bil zelo priljubljen, o čemer je pričal tudi njegov pogreb dne 26. decembra 1967 na pokopališču sv. Križu. Pred odprtjem groba je rajnikove vrline najlepše označil duhovnik, ki je opravil pogrebne obrede z besedami, da je bil rajni Zupančič „eden od redkih, ki je Gospoda vedno tudi javno in odkrito priznaval“. Za rajnim žalujejo: sinova Stanislav in Franc z družinama v Argentini, v mestu Luzerne v ZDA hči Marija por. Volkar, v Ljubljani pa pokojnikova žena ga. Terezija roj. Zadnikar, hči Zinka por. Mlinar z družino in drugo sorodstvo. Rajnemu naj bo lahka domača zemlja, njegovi ženi-vdovi ter otrokom pa izrekamo sožalje ter sočutje.

BARIOLOCHE

Slovenski šolski tečaj Jakoba Aljaža se je zaključil ob koncu novembra 1967. Pouk se je vršil vse sobote v prostorih Planinskega stana ali v zasebnih hišah (višji oddelek). Tečaj je obiskovalo petnajst učencev. Prvi razred (5 učencev), je poučevala gdč. Voljica Habjan, drugi razred (7 učencev) ga. Milena Arko. Višji oddelek s tremi učenci je imela na skrbi ga. Zora Grzetič.

Prvo sv. obhajilo bariloških otrok. Na praznik sv. Treh kraljev je devet bariloških slovenskih otrok prejelo prvo sv. obhajilo. Podelil ga je msgr. Anton Orehar, ki je nalašč za to priložnost prispel iz Buenos Airesa in nekaj dni prej preveril znanje otrok v katekizmu in verouku. Slovesne maše, ki jo je g. msgr. Orehar opravil po novem slovenskem obredniku, se je udeležila vsa bariloška slovenska srenja in verniki so sodelovali s slovenskim petjem. Po maši je gospa Micka Drazibnerjeva povabila gospoda Oreharja in gospoda Lamovška ter prvoobhajance na zajterk. Tej mali slovesnosti so prisostvovali

SLOVENC PO SVETU

ZDA

Brezjansko Marijo Pomagaj v Washington

Katoličani Združenih držav so postavili v svoji prestolnici veličastno Marijino cerkev. Umetniki vsega sveta so se potrudili, da so jo kar najlepše okrasili, med njimi tudi pokojni Meštrovič. Ta cerkev je največja v Združenih državah in sedma največja na svetu. Imenujejo jo The National Shrine of the Sacred Heart of Mary (Narodno svetišče presv. Srca Marijinega). Stoji na ozemlju katoliške univerze v

Vsak teden ena

PRAV LEPO JE RES NA DEŽELI

Prav lepo je res na deželi,
kjer hiš'ca na samem stoji.

Okol' so pa travnik' zeleni,
to mene najbolj veseli.

Vsak kmetič 'ma svoje veselje,
če kol'čak pošteno živi.

Čez dan se nadela na polju,
zvečer pa prav sladko zaspi.

Na svetu so križi 'n težave,
pa voljno potrpi moj brat.

V nebesih nas čaka veselje,
ga bomo življali enkrat.

tudi učiteljice slovenskega tečaja ter g. Janko Arnshek, oče gospodinje.

Voda v Planinskem stanu. Letos spomladi smo slednjim mogli priključiti tekočo vodo in bo torej Stan razpodeljal s tako zaželeno udobnostjo. Prenočnina bo letos znašala \$ 200.

SAN MARTIN

Informativni članski sestanek je imelo v nedeljo, 14. januarja, članstvo Slovenskega doma v San Martinu. Sestanek je v odsotnosti predsednika vodil podpredsednik g. Gabrijel Potočnik. Po njegovih uvodnih besedah so podali poročilo posameznih odbornikov in sicer tajnik Franc Zorko, blagajnik dr. Franc Zupanc, gospodar Alojzij Leskovec, kulturni referent Rudolf Smersu. V imenu Vzemnega podpornega sklada sta poročala gg. Rafael Telčič in Rudolf Ribnikar. V zvezi z omenjenim skladom je bilo po razgovoru sklenjeno, da se posmrtnina za članovega svojca od sedanjih 12.000 na 30.000 pesov in posmrtnina za umrlim članom zviša od sedanjih 4.000 na 10.000 pesov. Zato pa se dvigne letni prispevek od sedanjih 200 na 500 pesov, kar je bilo soglasno sprejeto. — Tudi so bili člani ponovno naprošeni, da naj vsakdo — spričo velikih potreb doma — podpiše vsaj pet deležev po 1000 pesov. S toplo zahvalo vsem, ki se trudijo za napredek doma in vsem, ki so se udeležili tega sestanka, je g. Potočnik zaključil sestanek.

Program Narodnega sveta koroških Slovencev

V Celovcu so se dne 2. januarja zbrali zaupniki Narodnega sveta koroških Slovencev, da zavzamejo načelno stališče do perečih vprašanj slovenske narodne manjšine na Koroškem pa tudi kot njenega sestavnega dela celotnega slovenskega naroda. Zborovanje je izpričalo odločno voljo vseh udeležencev, da se Slovenci na Koroškem morajo ohraniti kot narodna skupina, ki ima lasten jezik, lasten narodni značaj, svojo zgodovinsko bitnost in svoj zgodovinski razvoj. Poudarjali so tudi, da sedanji čas od njih zahteva, da „na novo formulirajo svoj odnos do slovenstva.“

Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko je v svojem govoru v pojasnilo predloženega novega programa Narodnega sveta tudi poudarjal: „Da bomo mogli privedi slovenstvo iz defenzive ter omogočiti narodu na prelomnici časa vstop v 21. stoletje, je nujno potrebno poznavanje samega sebe, družbe, s katero moramo reševati podobna vprašanja, je potreben pogled v bodočnost z novimi širokimi horizonti.“ Po teh besedah je predložil zboru zaupnikov novi program v razpravo in odobritev. Zaupniki so ga soglasno odobrili.

Zatem ga je pa Narodni svet izročil v razpravo slovenski javnosti na Koroškem.

Program Narodnega sveta koroških Slovencev se glasi:

I. Elementi naše duhovnosti in kulturalnosti

Slovenci smo na evropskem prostoru zgodovinski narod. Od naselitve poteka 1400 let.

Slovenci smo zadnji rod, ki se je za preseljevanja narodov ustalil v podonavski nižini, v predalpskem in alpskem svetu ter ob severnojadranskem zalivu, se oprijel zemlje in jo pričel obdelovati.

Že v prvem stoletju svoje naselitve smo Slovenci razvili vsaj na Koroškem lastno državnost v obliki demokratične kneževine po specifičnem demokratičnem obredu knežjega umeščanja in ustoličenja.

Slovenski vojni spopadi s sosednimi Langobardi in Bavarci, datirani že ob koncu 6. stoletja, izpričujejo o organiziranem vojaškolpolitičnem vodstvu, pa

čepprav je to kdaj pa kdaj utegnito biti podrejeno obrskemu vrhovnemu poveljstvu. Vsekakor so Slovenci morali biti borbeni in junaški, da so mogli zavzeti teritorialno tako razsežen in tudi tako težaven geografski prostor v širino in dolžino 300 km.

Veliko prelomnico v narodni zgodovini Slovencev pomeni glede na poznejša zgodovinska dogajanja po Evropi prevzem krščanstva. Slovencem je krščanstvo kot tako prineslo velike dobrine. Vključilo jih je v družbo kulturnih evropskih narodov, njihovo duhovnost je — ne glede na večnostne vrednote krščanstva — obogatilo tudi v narodnem oziru. Po srečni misijonski metodi irskih misijonarjev je krščanstvo ohranilo Slovencem elemente njih poganske duhovnosti in kulturalnosti ter jim dalo višjo vsebino. Ker je krščan-

stvo gradilo na dotedanjem narodnem duhovnem in etičnem temelju, je nova krščanska religija pri Slovencih takoj poglajala žive in globoke korenine. Tako imenovani „verski upori“ pri Slovencih so bili po mnenju slovenskih zgodovinarjev veliko bolj odpor proti uvajanju novega fevdalnega sistema in proti prihajanju tujih kolonistov v deželo.

Krščanstvo je Slovencem preoblikovalo značaj v miroljuben, delaven in požrtvovalen ter veren narod.

II. Slovencem dodeljena zgodovinska vloga

Čepprav se je prvotno slovensko ozemlje v stoletjih za dve tretjini zmanjšalo in se je slovenski življenjski prostor predelil „utopil“ v močnejše doslej nem bavarskem, je slovenski narod v zgodovini le ostal in obstal kot teritorialno kompakten, etnično enoten evropski narod, ki kot avtohton, ne glede na politične meje, šteje blizu dva milijona. Vrh tega pa je slovenskega življa raztresenega po svetu več kot četr milijona.

Slovenski narod, ki je z malimi izjemami v celoti krščanskokatoliški, je v Kristusovi Cerkvi enakovreden član drugih krščanskih narodov in njegov jezik je kot liturgični jezik s starimi in novimi liturgičnimi jeziki enakovredno povzdignjen do časti oltarja.

Prav zaradi svoje teritorialne avtohtonosti in zgodovinske vloge kot vmesni člen med Germani, Romani in Slovani ter Ogrji ima slovenski narod kot suveren narod vso pravico do svojega obstoja tako kot celota kot manj-

šina, koder koli manjšina obstaja (Avstrija, Italija, Madžarska), pa ne samo do obstoja, marveč tudi do vsestranskega razvoja, ki ga razvijajo narodi v Evropi in po svetu. Mišljen je seve kulturno-socialni, gospodarski in tehnični ter politični razvoj, ne pa teritorialno ekspanzivni razvoj, kajti v sodobnem svetu in času nima noben narod pravice drugega izpodrivati.

Ker je slovenski narod že za časa obrskih in madžarskih vdorov, zlasti pa turških napadov bil na braniku Srednje in Zapadne Evrope, bil pravi prednik krščanstva in je z ogromnimi človeškimi in stvarnimi žrtvami srednjeevropskim deželam (predvsem v Avstriji) omogočal miren in uspešen gospodarski in kulturni razvoj, zasluži slovenski narod vsaj to, da mu sosedje ne kratijo osnovnih življenjskih pravic, ne izvajajo nad njim kakršnega koli genocida.

III. Stopamo v nov vek na prelomnici časov

Slovenski narod stopa v 15. stoletje svoje evropske navzočnosti in sooblikovanja evropske zgodovine, začenja 13. stoletje svojega krščanstva in svoje krščanske kulture in svojega narodnega ter krščanskega poslanstva.

Slovenski narod stopa v novi vek na prelomnici časa, ko je svet spričo vesoljskih poletov in sodobne nagle tehnične povezave in komunikacije (radio, televizija) postal „majhen“, ko se človeštvo tako po tehničnih iznajdbah kot tudi duhovno zbljuje, socialno pa preoblikuje, ko na politično pozornico sto-

pajo docela novi narodi, ko ne glede na raso in politično moč narodi po svojih zastopstvih v Organizaciji združenih narodov odnosno držav enakovredno odločajo o usodi sveta in človeštva. Pri tej odločitvi je tudi slovenski narod udeležen in hoče biti udeležen, pa naj si bo po politični pripadnosti član te ali one države.

Slovenski narod stopa v novo dobo, ko je človekovo svetovnonazorno, politično orientacijsko in socialno organizacijsko ne samo razdeljeno, marveč si tudi protivo.

V novi vek stopa slovenski narod v živi zavesti, da so na svetu poleg borbe za obstoj, življenjski (vsakdanji kruh) in narodni (osnovne človečanske pravice) še druge vrednote, vrednote duha, ki so za človeka in narod dostojno življenje neogibno potrebne. To so pravo (red in zakonitost za osebnost varnost), vsevrstno izobraževanje, umetnost in najvišja vrednota — religija (vera), ki je vsekakor bila last človeštva in bo tudi ostala.

IV. Podlaga vrednotam duha — materin jezik

Podlaga vrednotam duha pa je materin jezik. V njem in na njem se človek v vsakem narodu najprej in najlažje, najgloblje in najkrepkeje izraža in udeležuje. Zato sledi:

Prva skrb nam bodi: Ohraniti pri življenju naš jezik in naš narod! Ohraniti se moramo kot narodna skupina, ki ima lasten jezik, lasten narodni značaj, svojo zgodovinsko bitnost in svoj zgodovinski razvoj. Koroški Slovenci smo del slovenske narodne celotnosti,

SLOVENCJI PO SVETU

(Nadaljevanje s 3. strani)

nici Amerike. Zgovoren dokaz, da Slovani Marijo zelo častimo. Večina kapele je že končanih, le par jih je še v delu, med njimi hrvaška.

V srcih Slovencev, ki živijo v Washingtonu in gledajo množice, ki se zgrinjajo v to svetišče, je že davno vzklikala želja, da bi tudi Slovenci imeli v njem svojo kapelico, posvečeno Mariji Pomagaj z Brezij. Kot seme na rodovitna tla je padla ta želja v srca zastopnic Slovenske ženske zveze, ki je lani maja meseca imela v Washingtonu svoj občni zbor, (konven.) ki se je začel in tudi končal s slovensko sv. mašo v tem svetišču.

Sprejele so sklep, naj se zveza zavzame, da razgiblje vso ameriško slovensko javnost, da se postavi v tem svetišču slovenska kapelica.

Ker je na razpolago samo še ena kapelica in ker se za njo zanimajo tudi druge skupine, je bilo treba z akcijo pohiteti. Zato je Zvezina predsednica ga. Antonija Turek sklicala v šolsko dvorano Sv. Vida v Clevelandu sestanek zastopnikov vseh slovenskih društev in njihovih zvez, na katerem je bil izvoljen vseameriški odbor, ki je z nabirko takoj začel. Organizirani so bili tudi krajevni odbori v prestolnici sami, v New Yorku in v Čikagu. Odmev je zelo razveseljavil in prispevki pridno prihajajo.

Nabrati bo treba 70.000 dolarjev (kot enkratni dar upravi svetišča, ki kapelo zgradi, opremi in vzdržuje. Uradni arhitekti svetišča so Maginnis, Walsh in Kennedy, ki pa bodo, v kolikor bo mogoče, upoštevali želje glede načrta in notranje ureditve. Ameriški Slovenci bi radi kapelico postavili v čast Brezjanske Mariji Pomagaj v spomin na 1.200-letnico pokristjanjenja Slovencev in na stoletnico smrti škofa Barage, ki je prinesel luč svete vere prebivalcem te dežele.

Dve leti sta navadno potrebni za dovršitev. V tem času upajo nabrati potrebno vsoto in pripraviti vse potrebno za posvetitev kapele. Mika jih, da bi posneli druge narodnosti, ki so to prilžnost izkoristili za afirmacijo svoje skupine. Tako je, na primer, blagoslovitev slovaške kapelice predlanskim bila ena največjih manifestacij slovaštva v Ameriki.

PO ŠPORTNEM SVETU

V Santiago de Chile je te dni mednarodni nogometni turnir med osmini moštvi: Universidad de Chile, Universidad Católica, Colo Colo, Santos, Racing iz Argentine, Vasas iz Madžarske, reprezentanci ČSSR in Vzhodne Nemčije. V prvi tekmi je Universidad Católica premagala Vasas s 4:3; v drugi pa je Santos odpravil reprezentanco ČSSR s 4:1.

Good Year, košarkarsko moštvo iz Akrona, ZDA, je z zmago nad Real Madridom osvojilo naslov svetovnega klubskega prvaka v košarki.

Vera Nikolić, evropska rekorderka

na 800 m, in Ivo Daneu sta bila izbrana kot najboljša športnika Jugoslavije v letu 1967.

Jeseničani so doma izgubili v hokejski tekmi za pokal prvakov s celovskimi KAC. Celovčani so jih premagali s 3:1. Jeseničani so igrali brez 4 najboljših igralcev, ki so pri voljah. Čeprav bi Beravs, Hiti, Smolej in Jug lahko nastopili, so tik pred tekmo izsiljevali izbrisnice iz kluba kot pogoj za nastop na tej tekmi.

V Planici so 17. decembra imeli prvo pregledno skakalno tekmo. Kandidati za olimpijsko reprezentanco so se pomerili na 90-metrski skakalnici, druga ekipa je nastopila na prenovljeni 60-m skakalnici ob nekdanji železniški progi in na 40-m so se pomerili mladinci. Zmagal je med olimpijskimi kandidati Marijan Mesec s 84 in 85,5 m, drugi je bil Smolej s 86, 81,5, tretji Pečar, na četrto mesto se je uvrstil prvak Zajc, peti je bil Stefančič, šesti Oman in sedmi Eržen.

Zagrebska Mladost se je uvrstila v finale tekmovanja evropskih prvakov v vaterpolu. Zagrebčanom je uspelo v Moskvi igrati neodločeno 4:4 proti CVSK, na povratni tekmi v Zagrebu pa so 17. decembra premagali Moskovčane s 6:3.

Daruj lepo knjigo!

Med pravkar izišli slovenskimi knjigami je najbolj zanimiva Maroltova:

ROJSTVO, ŽENITEV IN SMRT
LUDVIKA KAVŠKA

Vezana \$ 1.200.—, broširana \$ 1.000.—

Knjigo morete kupiti v pisarnah v Slovenski hiši. V Slomškovem domu v Ramos Mejiji pri gospe Emi Blejčevi in g. Marjanu Šifrerju; v Slovenskem domu v San Martinu pri g. Pristovniku; v Carajachayu pri g. Ivanu Žnidarju in g. Jožetu Jonkeju; na Pristavi pri g. Ivanu Kopaču. V Berazateguiju pri gospe Anastaziji Cvetko, v Moronu pri g. Ivanu Gorišku, v Castelarju pri g. Jožku Krošlju; v našem domu v San Justo pri g. Marjanu Indiharju; v Slovenski vasi pri g. Ivanu Lužovcu.

V ZDA in Kanadi stane vezan izvod 5 USA dol., broširan izvod pa 4 USA dolarjev. V ostalih državah dolarski valutni odgovarjajoč znesek.

PRAVNA POSVETOVALNICA — za člane brezplačno. — Vodi dr. Vital Ašič. Vsako 1. in 3. soboto v mesecu od 17 do 19. V februarju samo 17. februarja. Prosimo, da se interesi predčasno prijavijo ali osebno ali pa po telefonu.

SLOVENSKA HRANILNICA Z. Z. O. Z.

(Cooperativa de Crédito S. L. O. G. A. Ltda.)

Bmé. Mitre 97

RAMOS MEJIA

T. E. 658-6574

URADNE URE: torek, četrtek in sobota od 16—20

Naš dom

Sanhuška mladina vas vabi na

DRUŽINSKI DRUŽABNI VEČER

v soboto, dne 20 januarja ob 21.

Rezerviranje miz do 19. t. m. na telefon 621-2112

Sodeluje orkester Planika

Vstop moškim brez suknjiča in kravate ter damam v hlačah ne bo dovoljen

San Justo

V. Zdrave družine, zdrav narod

Državo sestavljajo dežele, deželo okraji in vasi, vasi družine. Te so celice deželnega in državnega organizma ali družbe. Prvi tvorci narodnega jezika in narodne kulture so družine. Zato je pomen družine za narod in državo silne važnosti. Zdrave družine, zdrav narod; kulturne družine, kulturni narod, kulturna država; krščanske družine — krščanski narod.

Družini je treba posvetiti vso pozornost, vso skrbnost! Če bomo rešili družine, bomo rešili narod in državo. Na delu so sedanji čas prenekatere sile, ki razkrajajo naše družine v moralnem, verskem in narodnem pogledu. Te sile so duh časa, sodobna materialistična orientiranost, premnoge vabe v obliki zabav vseh vrst in tudi takšna delovna zaposlitev, ki družino trga. Marsikje so tudi neugodne stanovanjske razmere krive razpadanja družin odtod, da se družine ne morejo prav ustanoviti in razviti.

Ker želimo zdrave in krščanske in narodno zavedne družine, je treba mobilizirati vsa sredstva, ki pospešujejo zdravo krščansko rast v družini: družinsko skupnost, družinsko veselje, družinsko izobraževanje ter kulturo.

Izrednega pomena je družinska molitev in lepa pesem (narodna in verska) v družini. Ta mora biti seveda v domačem jeziku, da pride iz srca in da seže do srca. Družinska molitev in domače petje sta najmočnejša garancija za ohranitev domače besede, materinega jezika.

Drugo sredstvo za gojitev domače skupnosti in domačega vzdušja v družini je izvajanje domačih običajev v duhu narodnega izročila. To družinsko

obredje je povezano z domačo besedo in domačo pesmijo, v nekaterih primerih tudi z domačo molitvijo.

V družinskem življenju, v domači hiši vrši osrednjo vlogo mati-žena, ki hiši tri vogle podpira. Zato je od žene in matere odvisno, kakšen je dom, kakšna je družina, kako se v njej govori in življenje razvija. Mati kuje usodo družini in narodu. Od matere govoriče, od njene besede je odvisna tudi govorica v družini. Pa ne samo govorica, marveč tudi narodna zavest. Kakor mati govori in otrokom v srce vsaja, tako se družina obrne in oblikuje, tako v verskem kot narodnem, jezikovnem pogledu.

Da bomo imeli dobre in narodno zavedne matere in po njih take tudi slovenske družine, mora poleg Cerkve (duhovnikov in katehetov) sodelovati tudi šola (učitelji in učiteljice) s specifičnimi ženskimi izobraževalnimi centri (gospodinjске šole) in društveno življenje, zlasti pa slovenska knjiga in slovensko časopisje.

Tako imenovani materinski dan enkrat na leto je vse premalo, da se zavemo ogromne vloge matere in da mater vzgojimo za nepremakljiv temelj slovenske zavesti in slovenskega čutenja. Za matere bi morali prirediti posebne seminarje od kraja do kraja, v domači vasi, kajti matere mnogokrat nimajo časa trčati se od družin in zahajati na tečaj drugam. V preteklosti so vsi veliki sinovi naroda črpali od duhovnega bogastva svojih mater, sedaj so pa takšni časi, da moramo matere bogatiti in usmerjati njih sodobni sinovi in hčere.

Naslednja poglavja v novem programu Narodnega sveta sta VI. Sloven-

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69.9503
Argentina

CORREO
Central
ARGENTINO

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registre Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 955.451

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1968: za Argentino \$ 2.500.— Pri pošiljanju po pošti doplačilo 100 pesov. Za ZDA in Kanado: 13 USA dolarjev za pošiljanje z letalsko pošto, in 9 USA dolarjev za pošiljanje z navadno pošto. Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

PRISPEVAJTE V TISKOVNI
SKLAD SVOB. SLOVENIJE!

PRISTAVSKI DAN

v nedeljo, 21. januarja 1968, na Slovenski pristavi v Castelarju

Spored:

DOPOLDNE: ob 10 zbiranje gostov — dviganje zastav, Blagoslovitev temeljnega kamna novega doma ob 11 sv. maša, ki jo daruje č. g. msgr. Anton Orehar Po maši pozdravni govori in skupno kosilo

POPOLDNE: ob 16 pozdrav predsednika Slovenske Pristave Kulturni del programa Prosta zabava

Slovenke, Slovenci, prijatelji Pristave prisrčno vabljeni in dobrodošli. Z Vašo udeležbo podprite naša prizadevanja za podvig Slovenskega doma na Pristavi.

Društvo Slovenska Pristava, Castelar

Vsem prijateljem in znancem sporočamo, da se je po dolgotrajni bolezni poslovila od nas in odšla po zaslužen plačilo naša mamica, babica, sestra, tašča in teta, ga.

Adela Poštajner, vdova Šabić

Po sv. maši 15. januarja ob 16. v župni cerkvi sv. Juda Tadeja v Ituzaingó, smo spremili njene zemeljske ostanke na Moronsko pokopališče.

Naj počiva v miru!

Zalujoci:

Hčerka Marjetica, por. Mavrič;
sinova Branko in Božo, brat Marjan,
zet Metod; vnuki Miroslav, Marko, Pavel in
Stanko; nečakinji Silvana in Irenka.

in to v najstvarnejši resničnosti, ker je prav Koroška bila jedro prve slovenske državnosti in zibelka krščanstva ter slovenske kulture. To je neoporečno dejstvo. Zato se koroški Slovenci moramo s ponosom priznavati k slovenski narodni skupnosti. Prav zaradi te zgodovinske danosti, da smo prvi gradili krščansko kulturo in jo ohranili do današnjih dni, imamo dolžnost, da bomo v oporo tistim Slovincem, ki take rasti na temeljih slovenske krščanske tradicije nimajo več.

Zavedamo se, da je v svetu razvoj na vseh področjih življenja, duhovnega in tvarnega, z različnimi vidiki in gesli. Tudi Slovenci smo deležni in hočemo prispevati pri svetovnem razvoju, nečemo ostati izolirani, vendar pa hočemo ostati zvesti našim zgodovinskim temeljem, ki so krščanski. In kolikor krščanstvo gre svojo razvojno pot, hoče in mora po njej tudi krščanski slovenski narod, pa čeprav naš narod, ki je enovit organizem, sega v štiri države z različno družbeno strukturo.

Večinski del slovenskega naroda je preko Karavank. Politična meja in drugačna socialno-politična urejenost pa ne moreta in ne smeta biti ovira, da bi druge veje slovenskega naroda (v Avstriji in Italiji) ne imele z matičnim narodom duhovnega in kulturnega stika. Stiki so duhovna vez in narod na eni in drugi strani duhovno bogatijo, ustvarjajo prijateljstvo in so pobuda za intenzivno ustvarjanje in udejstvovanje. Po teh stikih se ustvarjajo tudi mostovi med državami za dobro sosesščino in miroljubno sožitje.

Vez za kulturne stike pa je skupen materin jezik, slovenski jezik.

Koroški Slovenci bomo naš sloven-

ski jezik branili kot osnovno človečansko pravico, kot svojo prvo in najvišjo narodno dobrino. Kdor nam našo govorico doma in v javnosti (v cerkvi, v šoli, na sodišču in drugod) odreka, zavira, jo prezira, je sovražnik slovenskega naroda. Na svojem zgodovinskem ozemlju ima slovenski človek po naravnem in božjem pravu opravico do obstoja in do svoje govorice, ker je tudi slovenski jezik (naj bo pisan ali kakor koli govorjen) dar Stvarnika.

V državi, ki se priznava za krščansko in v kateri krščanstvo ni in ne bo bita le prazna fraza, mora vrednotenje jezika imeti tudi krščansko podlago. V tej državi so tudi Slovenci kristjani po veri, po narodnosti pa slovenski rod. Ti dve komponenti slovenskega bistva morajo priznavati deželne in državne oblasti. Pa ne samo priznavati, marveč jih tudi ščititi in zanj nudi vso oporo!

Slovenska narodnost ne ustvarja politične ločitve ne v zadevi državljanstva ne v zadevi strankarske pripadnosti. Narodnost ne ovira, da je Slovenec lojalen državljan te ali one države, da je pripadnik te ali one stranke. Toda država in stranke morajo skrbeti, da slovenstva ne zanikajo, ne ovirajo, ne prezirajo ali mu celo škodujejo. Politične oblasti v deželi in državi imajo dolžnost, ne samo, da slovenski jezik in slovensko kulturno udejstvovanje dopuščajo, marveč imajo tudi dolžnost, da Slovincem tako kot drugim državljanom njih narodni in kulturni razvoj pospešujejo, ker tudi Slovenci s svojimi davki prispevajo za deželo in državo ter njene kulturne ustanove. Slovenski davčni delež se mora vračati tudi za slovenske kulturne ustanove in za rast slovenske kulture v kulturni deželi in kulturni državi.